

SEV — eitt vundið javnaðarmál

SEV VERÐUR NÚ AT VIÐKA VIRKI SÍTT SO LANGT, AT ALLAR BYGDIR Í FØROYUM VERÐA AT FÁA NYTTU BURTUR ÚR HESUM LANDSGAGNLIKA STÓRVIRKI. ÍD JAVNAÐARFLOKKURIN VAR VIÐ TIL AT LEGGJA STØÐI TIL OG SEINRI AV ÁLVARA HEVUR TIKIÐ RISASTIG FYRI AT FREMJA HESA LANDSETLAN OLLUM FØROYA FOLKI TIL GAGN OG GLEÐI.

Í tingsetuni 1943 reistu javnaðarmenn málið um ravmagnan av Føroyum. Peningurin var nógur, so væl skuldi borið til. Nevnd varð vald av Føroya lögdingi saman við Havnar býráð. Nevndin setti fram uppskot, at tingið skuldi leggja í grunn 300.000 kr. árliga til hetta enda málið.

Tá ið málið kom á ting setti fólkaflokkurin seg imóti tí og styðjað av sambandinum, fekk hann stóðgað málinum — uppskotið fall.

Aftur í 1944 reistu javnaðarmenn fossamálið. J. Fr. Øregaard varð valdur til formann í fossanevndini. Øregaard átók sær at kalla umboðsmenn fyrri allar kommunur í SEV-økinum til fundar.

Hesin fundur varð hildin í lögtingshúsinum 28. des. 1944. Allar kommunur vóru umboðaðar beinleiðis uttan Kvívíkar og Kollafjarðar kommunur. Viðtikið var at ganga saman í felag við tí endamáli at útbýggja fossamegin. Stovnapndi aðalvundur varð hildin 1. oktober 1945.

Allar kommunur innan fyrri SEV-øki vóru hugaðar at vera við uttan Kvívíkar og Kollafjarðar kommunur, sum tá vóru í samráðing við verkfrøðing Diemar um útbýggjan av Leynarvatni. Havnin tók frá fyrsta degi av serstöðu; vildi ikki gerast limur, men var beinavegin hugað fyrri, um SEV gjørdist veruleiki, at keypa streym; men er nú limur av SEV.

Felagið sokti skjótt um byggingarkarrett, og lögtingið gav SEV einkarrett at útbýggja Fossá, sum uppskotið av Harry Fossdal 27. mars 1947. Samstundis gongur tingið við til at veðhalda fyrri lán: 7,5 milj. kr.

Felagsins innskotspeningur var 1 milj. kr. Felagið sokti lögting og stat um studning. Staturin gekk við til umleið 3 milj. kr. Lögtingið var ikki samt um studningsveitanina.

Javnaðarmenn, ið reist høvdu málið, vóru framvegis av teirri áskoðan, at elektrisitet

í hvørt hús innan fyrri SEV-øki var av so stórum týdningi, at 8 av teimum 10 Mars hallmiljónunum, vit finga í fyrsta umfari, skuldu nýtast til SEV, so at hvørt hús í Streymoy, Eysturoy og Vágoy finga elektrisitet; men sambands- og fólkaflokksmenn hildu tað ikki verða neyðugt, at småbygdur og bygdur, ið lógu langt burtur, komu uppi. Uppskot okkara fall, og tær 4 miljónirnar vórðu av ongum.

EITT úrslit av hesum var, at bygdur sum Gjógv, Funningsbotnur, Oyndarfjørður, Aðuvík, Morskranes, Ljósáir, Tjørnukvík, Kaldbak, Velbastað, Bøur, Funningur, Elduvík, Hellurnar, Selatrað, Svínáir,

HVUSSU nógv álit, ið fólkaflokksmenn drupu millum sínar veljarar, tá teir í 1950 við hús og hár, við lyftinum um at teir ikki skuldu forá sjálvstýrispolitikk, men ganga sambandinum til handar og halda stjórnarligt status quo, vita vit ikki; men 21. januar 1949 skrivaði Dagblaðið háðandi um javnaðarflokkinn, tí hann var farin í samarbeiði við sambandsflokkinn, sama samarbeiði: við sambandsflokkinn sum fólkaflokkurin fór í 10 mánaðir seinri:

»Tá javnaðarflokkurin í 1940 feitt seg til sambandið, drupu teir tað álit sum sjálvstýris-hugadur fólkur áður høvdu havt og líkroykurin av tí deyða sjálvstýri sum javnaðarmenn áður høvdu havt í fylgju hevur fylgt teimum síðan tá.«

HVAR ER LIKROYKURIN NÚ?

Skúvoyingur mæti, sat í landsins seti, vildi Føroyingar tryggja, lat skipini byggja út jarni og stál: í Portugáli.

Skúvoyingur mæti, hevði í Klakksvík sæti, vildi Klakksvíkingar tryggja, og landið uppbyggja, til Danmark sær vendi — politistar teir sendu.

Skúvoyingur mæti, hevur í Havnini sæti, vil seg sjálfan tryggja — vónar eingir byggja — hann ongum ger politiskan gagn, lat hann verða í Havn.

Telvari

Saksun, Vík, Kirkjubøur, Slettanes og Gásadalur ikki finga elektrisitet í fyrsta umfari.

Tann eina miljónin, ið sambandsmenn og fólkaflokksmenn klípu burtur av vildi ílettliga rokkið til linjubygging til hesar bygdur, men so lágt í metum stóðu hesar bygdur hjá afturhaldinum, at teir ikki vildu ganga teimum á moti á fyrsta sinni, hóast tað veruliga er harðliga tiltrøngt at veita slikum bygdum mesta stuðul, tá teir annars lettliga kunnu verða avfólkaðar til ógagn og skaða fyrri landið sum heild.

SEV er nú ein veruleiki — ikki bara í tí upprunliga økinum; men verður nú at fevna allar Føroyar. Í hesum døgum eru tað Norðoyar, ið fáa gagn burtur úr hesum tiltaki — eitt tiltak, sum av samnam kann koma at verða teim um smærru bygdunum til mikið gagn, tí uttan ravmagn er illa gjørligt at hugsa um framburð og uppbyggjan samfelagsins.

TÁ TEIR VILDU SVÍKJA GOMUL OG SJUK.

EITT ótal av heimum í Føroyum hava kent hina floyandi gleðina av teimum sosialu tiltøkunum, ið tað hevur eydnast javnaðarflokkinum at framt til gleði, hugna og velferð fyrri gomul, avlamin, einkj ur, sjúk; foreldraleys børn, lamarin, blind; deyv og annars øll ið hava kent trøngd til og eiga uppborið henda samfelagsliga stuðul.

Vit fegnast yvir at hava lagt til brots fyrri og verið við til at framt hesi tiltøk, eins og vit fegnast við teimum, ið eiga og fáa lut av hesum sosialu framstigi — hesum rettvísitiltøkum samfelagsins.

Tó — harandi er at vita, at ikki allir flokkar á tingi vóru eins hugagóðir at veita okkara medmenniskjum henda stuðul.

Vit vita, at fólkaflokkurin litið og einki vildi gera við sosiallóg-gávuna.

Vit vita, at tjóðveldisflokkurin einans vildi

»... BOTA UM VERSTU BREK INI Í SOSIALLÓGGÁVUNI ...«

Vit vita eisini, hvussu fólkaflokksmenn samráddust við tjóðveldismenn um at atkvoða imóti sosiallógávuni, tá hon vildi forða loysingini eitt langt áramál.

Já, gomul og sjúk skuldu ofrast fyrri loysingina.

Men vit vita eisini, at tjóðveldismenn sváraðu

at teir torðu ikki annað enn greiða atkvoðu fyrri sosiallógávuni, so fegin teir annars vildu.

LAT OKKUM NÚ GREIÐA ATKVOÐU, SO ALLIR HESIR VERÐA ÚTHÝSTIR Á TINGI!

TAD ER VERULEIKI:

AT tað undir hesum landsstýrinum er eydnast at greiða peningaspurningin í sambandi við bygging an av nýggjum landsjúkrahúsið, ið verður at kosta umleið 18 milj. kr., har landskassin skal gjalda helmingin, soleiðis greitt at staturin leggur allan peningin út í fyrsta umfari, og tá iðugt er at byggja verður landskassin at fáa sín part sum langfreista lán frá statinum.

VERULEIKI

VERULEIKI

Føroyingar!

Latið ikki tjóðveldismenn lumpa tykkum inn í loysingina við rumbuls- og øsingarpolitikki og lygusøgum sínum. — Veljið javnaðarmenn á ting. — Stemm-ið uppá

lista C

Skipafloiti Norðoyar væl øktur

Ongatið hevur skipavokstururin verið so framúr góður í Norðoyum sum undir hesum landsstýrinum. Ikki bert við tað, at talið av skipum er vaksið, men dygdn, støddin og góðskan hevur verið hin besta. Hetta eru Norðoyingar sitandi landsstýri taksamir fyrri; tí undanfarna landsstýri, har Norðoyingar eisini áttu landsstýrismann, var í Norðoyum ein rakitið — ein neyðarstið, ið vit ikki mugu í aftur.

HVAT var so úrslitið?

HVØRJAR møguleikar skipaði so hetta landsstýrið fyrri at økja um talið av teimum, ið nú finga vinnu við føroyskum skip um ístaðin fyrri at leita til Íslands ella umborð á skip hjá tjóðum, ið veruliga eru okkara kappingarmenn?

Vit skulu her lata tølina tala.

Studningsveitajnarar til nýbygd skip eru hesar:

Jákup B	270.000 kr.
Klakkur	234.000 —
Norðingurin	264.000 —
Jógván S	260.000 —
Pison	262.000 —
Stella Maria	282.000 —
Stella Kristina	289.000 —

Afturat hesum eru jattað 340.000 kr. til Laxafossbroðurnar, sum við miklum ágrytni, djarv-

leika og dugnaskapi hava lagt rygg til hesa miklu endurnýggjan av skipafloitanum, ið nú fer fram.

Joensen & Olsen í Klakksvík hava tikið stór tøk til frama fyrri sama endamáli, og umframt at hava keypt »Jógván S« og »Pison«, hava teir nú í gerð triðja bátin, ið landsstýrið hevur jattað 300.000 kr. í studningi til.

HETTA eru tøl, ið tala um og tá serstakliga mótvegis miklu afturgongdini, tá afturhaldið ráddi fyrri borgum. Vit halda áfram við hesi útbýggjan og fylkjast við JAVNAÐ-ARMONNUM í stóra takinum, har tað verður um

ARBEIÐI TIL ALLAR HENDUR og sjálvandi

RÆTTVISA ÚRTØKU AV ARBEIÐINUM!

Allir javnaðarmenn

koyra við

AUTO

tlf. 1234

NORÐOYA SPARIKASSI

tlf. 5043

stovnaður 1919

tlf. 5043

Sparikassin er opin kl. 10—12 og 14—16, leygardag 10—12½.

Lán verða givin móti veð í jørð og bygningum.

Renta av innskoti er 3½ % p. a. og av innskoti uppá uppsøgn 4 % p. a.